

Oliver Burkeman'ın *The Antidote* kitabıymış benim bu okuduğum. Kitapların kağıt hallerini okurken isimlerine daha çok dikkat ediyordum, daha çok aklımda kalıyordu. Bir farklılığı, bir karakteri, bir rengi oluyor kitabın. Hepsini Kindle'da okuyunca, Kindle de kalan yeri hatırlıyor ve açınca kaldığım yerden devam ediyorum, kitabın adını sadece bir defa görüyorum ve çabuk unutuyorum.

Bir kitap okuyorum, içinde şunlar şunlar var ama adı neydi bilmiyorum çağı.

Kitap güzel. Çok güzel değil. Kuvvetli değil. Yazar ya bilinçli olarak sığlaştırmış veyahut ele aldığı konuların derinliğini yansıtacak *keder kabiliyetinde* değil. Bununla beraber bütün bu *self-help* edebiyatının insanların ağzında bıraktığı yapay tadı işaret etmekte başarılı.

Sanırım son bölümündeyim. %80'i bittiğine göre, ölümden bahsettiği bölüm son bölüm olmalı.

Şimdi...

Kitapta güzel bulmadığım taraf şu: *Pozitif düşünceye* saydırıyor, ancak insanların asıl meselesi *pozitif* veya *negatif* olsun farketmez, düşüncelerine fazla kapılmaları. Bundan da bahsetmiş. Ancak konuyu daima *pozitif düşünce* ile alakalı önümüze getirince, kendimizi *kedere* boğmanın daha anlamlı bir hayat olduğu intibasını veriyor.

Bu yanlış. Şahsen bir insanın kendini kedere hapsedmesinden, pozitif yalanlara hapsedmesini tercih ederim. İkisi de kafes ve belki nihai manada ikisinin de pek farkı yok ama biri daha güzel bir kafes.

İnsanın hayata devam etmek için *gaflete* ihtiyacı var. Hakikatle fazla muttali olmaya kalkmak, bizim mesleğin tabiriyle *ölçeklenebilir* değil. Herkesin felsefeci olduğu dünyada, insanlık acından ölür. Çoğunun pozitif yalanlara inanmaya ihtiyacı var, hayatları ancak bu şekilde katlanılabilir oluyor.

Ha yalan mı, yalan. Ancak karamsarlık da yalan. *Daha gerçek* gelmesi, nihai sonun her daim önümüzde olmasından. Ölümden kaçamıyoruz ve bildiğimiz en gerçek hadise ölüm. Ancak ölümün karşısında bir *ölümsüzlük projesine* ihtiyacımız var. Bu *ölümsüzlük projesi* de, adı cennet olsun veya gittikten sonra iyi hatırlanmak veya bir iz bırakmış olmak veyahut bunun gibi gayeler, hayatın devamını sağlıyor. Çoğu insan *ölümsüzlük projesi* olarak çocuk sahibi olmayı seçiyor, onların kendisinden daha iyi olacağını, en azından kendisine faydası olacağını, hatırlayacağını, saygı duyacağını veya *devletine, milletine bağlı olmak* gibi daha başka *ölümsüzlük* projelerine katkısı olacağı hayaliyle bunu yapıyor. Bunu tam olarak bilmiyorum. Ben de bilmiyorum çocuğum nasıl bir insan olacak. Belki mutlu olmayacak, belki beni mutlu etmeyecek, belki ona vesile olduğum için pişman olacağım. Bunların olabilirliği bir şey, ancak hayatını bunlara göre tanzim etmek başka bir şey. Hayatın nihayeti *yokluk* dersen, ölümün ötesi yok, nasılsa hepimizin sonu aynı karanlık dersen, insanların ekseriyetinin elinden *ölümsüzlük* projelerini alırsan, **hayat devam etmez.**

Hayat bir hikaye zaten. Herkesin elinde farklı şekillenen bir hikaye. Kendini yazan bir hikaye. Bu hikayenin bir hikaye olduğunu ve hepimizin akıbetinin ölüm olduğunu ve ölümün ötesi olmadığını fazla bastırarak söylediğinde, bugünkünden daha iyi ne elde etmiş olacaksın?

Kitabı okurken bunlar aklıma geliyor. Neticede çözüm olarak sunduğu Stoacılık, Budizm, Eckhart Tolle'nin düşünceleri, başarısızlıkla sulh olmak veya ölümü hayatın merkezine almak gibi konular da hikaye. Stoacılık bir *sebebe* ve başımıza gelen her şeyi bu sebebin lehine olduğuna inanmamızı bekliyor. Budizm bize dünyanın özünün *dukkha* (sıkıntı) olduğunu ve bunu aşmanın sekiz adımlı yolla mümkün olduğunu anlatıyor. Tolle benliğin yok, zamanın yalan olduğunu söylüyor. Bunlar da *pozitif* yalanlar kadar yalan değil mi?

Bir duvarın üstüne çıkmak için merdiveni kullanır, sonra merdiveni de iteklersin. Belki akıl bu işe yarıordur. Eline batmış dikenleri çıkarmak için, dikenlerin birini kullanır, en son onu da atarsın. Belki düşüncenin tek manası budur. Bilemiyorum. Yine de insanların *pozitifliğe* bu kadar sardırmasının sebebinin eski hikayelerin, Stoanın, Budizmin veya bizim durumumuzda İslam'ın artık teselli vermiyor oluşunu görüyorum. Nesneler, araçlar ve hayat biçimlerimiz değişiyor, hikayelerimizin de değişeceğini ve bu üretilen *pozitif dünya yalanının* bu yeni hikayelerin başlangıcı olduğunu ama bitişi olmadığını tahmin ediyorum.